

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Kouřim, okres Kolín

Československé armády 626, 281 61 Kouřim

Identifikátor školy: 600 045 421

Termín konání inspekce: 20. - 21. leden a 24. - 25. leden 2005

Čj.:	b1-1025/05-5161
Signatura:	oc1cy120

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Kouřim, okres Kolín byla zřízena 1. července 2001 jako příspěvková organizace. Zřizovatelem školy je Město Kouřim, Mírové náměstí 145, 281 61 Kouřim. Škola sdružuje: Základní školu (*dále ZŠ*) s kapacitou 500 žáků, školní družinu s kapacitou 50 žáků a školní jídelnu s kapacitou 500 jídel. Do školy dochází žáci z jedenácti okolních obcí.

ZŠ má 16 tříd s devíti ročníky 1. a 2. stupně. Aktuálně ji navštěvuje 381 žáků. Realizuje vzdělávací program *Základní škola čj. 16 847/96-2*, včetně Úprav a doplňků schválených MŠMT *čj. 25 018/98-22*. Mimoškolní činnost je zaměřena na keramiku a sport. Inspekce se týkala ZŠ.

PŘEDMĚT INSPEKCE

- personální podmínky vzdělávání v českém jazyce, matematice, hudební, výtvarné, tělesné výchově na 1. stupni, v matematice a skupině přírodovědných předmětů (přírodopis, chemie) na 2. stupni ke dni inspekce,
- materiálně-technické podmínky vzdělávání v českém jazyce, matematice, hudební, výtvarné, tělesné výchově na 1. stupni, v matematice a skupině přírodovědných předmětů (přírodopis, chemie) na 2. stupni ke dni inspekce,
- průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce, matematice, hudební, výtvarné, tělesné výchově na 1. stupni, v matematice a skupině přírodovědných předmětů (přírodopis, chemie) na 2. stupni vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a ke dni inspekce.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Odborná kvalifikace pedagogických pracovníků včetně ředitelky

Ředitelka školy získala odbornou kvalifikaci vysokoškolským studiem učitelství pro základní školy. Z celkového počtu osmi vyučujících na 1. stupni nemá jedna vyučující odbornou kvalifikaci, druhá ji získává studiem.

Na 2. stupni zajišťuje výuku sledovaných předmětů (chemie, přírodopis, matematika) pět pedagogů s odbornou kvalifikací vysokoškolského vzdělání.

Vedení školy respektuje skladbou úvazků aprobovanost učitelů a jejich zkušenosti, vzhledem k podmínkám a potřebám školy.

Organizace činnosti a provozu školy (vůči zaměstnancům)

Základní informace o struktuře a organizaci školy podává přehledné organizační schéma. Pro provoz a organizaci jednotlivých součástí školy jsou zpracovány dokumenty *Organizační řád* a *Řád školy*. Přílohou organizačního řádu jsou pracovní náplně jednotlivých zaměstnanců. Dokumenty přesně vymezují povinnosti a kompetence pracovníků. Zajištění informovanosti uvnitř školy je bezproblémové, ze strany ředitelky školy převládá osobní jednání. Informace dlouhodobějšího charakteru jsou zveřejňovány na nástěnce ve sborovně. Poradním orgánem ředitelky je pedagogická rada. Zápisy z jejich jednání jsou podrobné, mají velmi dobrou vypovídací hodnotu. Uložené úkoly jsou většinou termínovány a je stanovena osobní zodpovědnost za jejich splnění. Ve škole jsou ustanoveny předmětové komise a metodické sdružení, jejichž činnost v uplynulém období byla neformální. Zaměřují se na organizaci soutěží a podpůrných aktivit, na předávání informací ze vzdělávacích akcí, připravují časově-tematické plány, posuzují chování žáků. Méně jsou zaměřeny na využívání moderních forem vyučování.

System vedení a hodnocení zaměstnanců

Metodická pomoc nekvalifikovaným učitelům je poskytována ředitelkou školy převážně v rámci hospitační činnosti a vyučujícími paralelních tříd. Pro kontrolní činnost má ředitelka školy zpracován funkční dokument *Plán kontroly a řízení na školní rok 2004/2005*, se kterým je průběžně pracováno. Hospitační činnost ředitelky školy a její zástupkyně ve vyučovacích hodinách je s ohledem na velikost školy a stabilitu pedagogického sboru dostatečná. Zápisy z hospitací v tomto školním roce obsahují cíl hospitace, průběh hodiny a závěr. Ústně zadaná opatření vedoucí k nápravě zjištěných nedostatků nejsou vždy plně účinná. Zobecněné poznatky rozebírá vedení na pedagogické radě podle vybraných kritérií pro posuzování práce učitelů.

Profesionální růst pedagogických pracovníků je vedením plánován. Problematika dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je často předmětem jednání pedagogické rady a pracovních porad. Učitelé se dle finančních možností školy zúčastňují plánovaných vzdělávacích akcí. Vzdělávání je dostatečně zaměřeno na oblast počítačové gramotnosti. Zajištěn je rovněž vlastní odborný a pedagogický růst výběrem akcí vzhledem k aprobaci, zájmu učitelů a potřeb školy.

Pro hodnocení pedagogických pracovníků je zpracován dokument pro rozdělování nadtarifních složek platu, který je součástí systému hodnocení zaměstnanců.

Úroveň personálních podmínek je velmi dobrá.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Prostředí, prostory a vybavení školy

Škola poskytuje, vzhledem ke sledovaným předmětům, vhodné pracovní podmínky pro vyučování dostatkem kmenových tříd i dalších učeben. Interiér školní budovy působí velmi esteticky.

Výuka sledovaných předmětů na 1. stupni se realizuje v účelně zařízených kmenových třídách, které jsou podnětně vybaveny vzhledem k provozovaným činnostem. Jejich estetická výzdoba spolu s názornými nástěnnými i trojrozměrnými pomůckami vytváří motivující prostředí. Učebny pro výuku sledovaných předmětů na 2. stupni zajišťují standardní vybavení, nechybí v nich aktualizací výzdoba, školní nábytek je funkční. Matematika se vyučuje většinou ve dvou odborných pracovnách, které jsou vzhledem k cílům výuky vhodně uspořádány a vybaveny. Pro přírodopis a chemii jsou vyhrazeny dvě polooborné pracovny, které společně s přílehlými a běžně zařízenými kabinety splňují základní požadavky kladené na výuku uvedených předmětů.

Tělocvična (menší gymnastický sál) v areálu školy slouží převážně žákům 1. stupně, je standardně vybavena náradím. Tělocvičnu, vzdálenou cca 400 m od budovy školy, s optimálním vybavením, sociálním zázemím, kabinetem a nářadovnou si škola pronajímá od městského úřadu. Venkovním tělovýchovným aktivitám slouží atletické hřiště, jehož součástí jsou dostatečné prostory pro kolektivní míčové hry. Škola je velmi dobře vybavena jak sportovním náčiním, tak netradičním drobným náradím, včetně náčiní a pomůcek pro lacros, korfbal, softbal, ringo. Pomůcek pro sledované předměty (český jazyk, matematiku a předměty výchovného charakteru) na 1. stupni je dostatek.

Žákovská knihovna má kvalitní knižní fond, pravidelně je doplňován o současné tituly. Učitelská knihovna obsahuje řadu metodických příruček, učebnic a odborné literatury včetně pedagogických periodik. Vybavení učebny výpočetní techniky s 11 žákovskými pracovišti bylo realizováno zřizovatelem a zčásti sponzorsky. Žáci a učitelé využívají celodenně další počítače umístěné v prostorách školy, které jsou připojeny na internet. Ve škole funguje intranet. Softwarové vybavení je na běžné úrovni. Jsou využívány výukové programy pro

předměty naukového i výchovného charakteru. Ve sledovaných předmětech žáci na počítačích nepracovali.

Množství audiovizuální a didaktické techniky odpovídá potřebám školy, ve většině tříd je k dispozici. Učebnice jsou pořizovány v ucelených řadách, doplňují je pracovní sešity. Integrovaní žáci se speciálními vzdělávacími potřebami (*dále SVP*) mají obvyklé vybavení.

Gymnastický sál je v odpoledních i večerních hodinách využíván širší veřejností. Učebnu výpočetní techniky si pronajímají pro svá školení pracovníci firmy, která se výrazným způsobem zasloužila o finanční krytí jejího nadstandardního vybavení.

Vedení plánovitě obměňuje a doplňuje materiální vybavení podle finančních možností školy. Pravidelně kontroluje jeho stav a využití, ale ne vždy dochází k účinné nápravě zjištěných nedostatků (např. efektivita využívání počítačových programů ve výuce).

Úroveň materiálně-technických podmínek vzdělávání je velmi dobrá.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Realizace vzdělávacího programu

Vzdělávání a výchova žáků v 1.-9. ročníku jsou realizovány v souladu s platným vzdělávacím programem Základní škola, včetně Úprav a doplňků schválených MŠMT. Rozvrh hodin a sledovaná reálná výuka ve školním roce 2004/2005 je v souladu s platným učebním plánem. Učební osnovy jsou ve sledovaných předmětech dodržovány. Škola nabízí jako volitelné předměty v 7. až 9. ročníku *konverzace v anglickém a německém jazyce, seminář a praktika z přírodovědných předmětů*. Disponibilními hodinami jsou v 7. a 8. ročníku *literárně-dramatická výchova* a v 9. ročníku *chemicko-přírodopisný seminář*. Nepovinným předmětem je v 7. až 9. ročníku *informatika*. Vzdělávací program doplňují čtyři zájmové kroužky.

V letošním školním roce je integrováno 18 žáků se SVP. Programy pro integrované žáky se specifickými vzdělávacími potřebami jsou zpracovány.

Kontrolu plnění učebních osnov provádí ředitelka v začátku školního roku a průběžně při hospitační činnosti, sleduje soulad výuky s časově-tematickými plány. Analýzu svých zjištění projednává na pedagogické radě.

Zápisy v třídních knihách v loňském i letošním školním roce nezachycují průkazně probírané učivo. Některé jsou nekonkrétní, jsou formulovány příliš obecně, nevypovídají dostatečně o plnění stanovených výukových cílů.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu

Rozvrh hodin splňuje kritéria školní psychohygieny. Podle předaných *Rozpisů vyučovacíh hodin ZŠ Kouřim (1. stupeň)* jsou všechny krátké přestávky pouze pětiminutové a přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním na 2. stupni 50 minut. Škole byla udělena výjimka na úpravu délky přestávek v roce 1998, která umožňuje pouze zkrácení přestávek mezi 1. a 2. hodinou a 4. a 5. hodinou. Zásady pro plynulý chod školy i pro chování žáků stanoví školní řád, který konkretizuje práva a povinnosti žáků. Byl prokazatelně projednán s pedagogy, rodiči a žáky školy. V obecné poloze jsou v něm ustanovení týkající se šikany, rasizmu, xenofobie a záškoláctví. Provozní řády odborných učeben jsou promyšleně koncipované. Žáci mají o přestávkách značnou možnost relaxačních činností. V případě příznivého počasí mohou trávit dobu přestávek v atriu školní zahrady.

Škola nemá vlastního psychologa, oblast poradenskou a oblast individuální péče o integrované žáky zajišťují tři proškolené pracovnice. Speciální program pro talentované žáky škola nemá.

Oblast prevence sociálně-patologických jevů zaštiťuje minimální preventivní program. Zdařile je zpracován pro třídy 1. stupně. Na 2. stupni, kromě dlouhodobého programu *Kouření a já*, nemá stanovené zcela konkrétní, jasně definovatelné a měřitelné cíle. Vychází pouze z jednorázových příležitostných nebo volnočasových aktivit. Samostatné preventivní projekty škola nemá vypracované.

Klima školy nepřispívá zcela k realizaci vzdělávacího programu. Vztahy mezi některými vyučujícími a žáky jsou napjaté. Názorům dětí v hodinách není věnována dostatečná pozornost, některé z nich neprojevují trvalý respekt ke spolužákům a učitelům. Menší pozornost je věnována potřebám jednotlivců, nejsou dostatečně motivováni a jejich chování je nevyrovnané. Ve škole není ustanoven žákovský samosprávný orgán. Žáci mohou podávat anonymně připomínky a podněty k práci školy pomocí schránky důvěry.

Rodiče získávají informace prostřednictvím třídních schůzek, konzultačních dnů učitelů a žákovských knížek. Převažuje v nich klasifikace psaných projevů žáků, v některých předmětech (hlavně s výchovným zaměřením) chybí hodnocení výsledků práce. Zápisy a hodnocení v žákovských knížkách vypovídají o některých konfliktních situacích mezi učiteli a žáky. Rodiče jsou nevhodným způsobem informováni o činnosti a prospěchu svých dětí, prostřednictvím častých a opakujících se zápisů v žákovských knížkách. V této oblasti jsou mezi nimi (rodiči a učiteli) kontakty většinou neúčinné. Informační systém není flexibilní a plně funkční.

Český jazyk na 1. stupni

Inspekce měla možnost sledovat práci sedmi vyučujících v hodinách jazykového i literárního vyučování. Ve všech hospitovaných hodinách byly stanoveny vhodné a přiměřené výukové cíle, které byly splněny. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly zohledněny ve všech zhlédnutých hodinách. Probírané učivo plynule navazovalo na předcházející témata. Veškerá výuka byla vedena věcně i odborně správně.

Vyučování probíhalo ve velmi příjemných, esteticky vyvážených a účelně vybavených kmenových třídách. Nový žákovský a úložný nábytek byl funkční a estetický. Ve třídách je i prostor pro relaxační i výukové aktivity mimo lavice. O přestávkách využívali žáci v prvním patře budovy k relaxaci i aktivní činnosti prostorný koberec, klidovou zónu se sedacím nábytkem, hráli stolní hry. V každé třídě se nacházel radiomagnetofon s CD přehrávačem, velké množství podpůrného didaktického materiálu (nástěnné přehledy, obrazy, kartičky, schémata, modely aj.), který byl při výuce využíván. Ve sledovaných hodinách vyučující pracovali s vhodnými řadami učebnic a pracovních sešitů. Dostupná výpočetní technika nebyla použita.

Struktura zhlédnutých hodin odpovídala věku a výukovým cílům. V hodinách vyučující pracovali frontálně, objevila se i skupinová práce, práce ve dvojici, soutěž, individuální výuka. Střídáním forem práce a zařazováním kooperativních prvků byly vytvořeny velmi dobré podmínky pro rozvoj spolupráce mezi žáky. Činnostním pojetím výuky se dařilo úspěšně rozvíjet kompetence žáků. Použité metody byly pestré, náročnost požadavků většinou přiměřená možnostem žáků. Ve většině hodin byly důsledně uplatňovány vnitřní diferenciaci a individuální přístup. Vyučující poskytovali průběžnou zpětnou vazbu a podle potřeby pomáhali. V hodinách měli žáci dostatek času na důkladné procvičení učiva i na samostatnou práci. Výuka splňovala požadavky na psychohygienu. Přirozenou relaxací byly časté změny pracovních míst a další volně řízený pohyb po třídě. Tempo vlastní výuky bylo přiměřené věku a možnostem žáků.

Úspěšnost vstupní či průběžné motivace se projevila v zájmu žáků o práci. V nižších ročních byly k motivování využívány různé říkanky, písničky, hádanky a obrázky, vyučující navazovali na zkušenosti dětí a uplatňovali mezipředmětové vztahy. Stimulem pro aktivní

zapojování žáků byla i pestrost realizovaných činností. U starších žáků motivace většinou spočívala v seznámení s plánovaným průběhem hodiny, byla podpořena zařazováním některých zajímavých činností (soutěží, netradičních diktátů, doplňováním křížovek apod.). Ve všech třídách byla příjemná pracovní atmosféra.

Vyučující nepoužívali důsledně spisovný jazyk, jejich projev obsahoval výrazy hovorové češtiny. Snažili se rozvíjet komunikativní dovednosti žáků. Ve většině tříd měli žáci dostatek příležitostí argumentovat a prezentovat svou práci. Vyšší počet žáků ve 2. a 3. ročníku negativně ovlivňoval rozvoj jejich mluvního projevu. I přesto, že vyučující volili vhodné otázky, metody i činnosti, které žáky podněcovaly k souvislejšímu a přesnému mluvnímu projevu, zůstává úroveň komunikativních dovedností žáků na průměrné úrovni. U žáků 1. a 2. ročníku jsou patrné přetrvávající vady výslovnosti. Žáci respektovali dohodnutá pravidla komunikace ve třídě i mimo ni. Ojedinelé projevy drobné nekázně vyučující řešili taktně, ale důsledně, přiměřenými opatřeními.

Hodnocení žáků vyučujícími bylo průběžné a vesměs pozitivní, v závěru hodin bylo zcela opomíjeno anebo obsahovalo pouze obecné hodnocení kázně. Vyučující méně hodnotili žáky vzhledem k jejich možnostem a individuálnímu pokroku. Výjimečně bylo uplatněno vzájemné hodnocení žáků a ve dvou případech i sebehodnocení. Klasifikace ústního a písemného projevu je vyvážená.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce na 1. stupni měly velmi dobrou úroveň.

Matematika na 1. stupni

Hospitace proběhly ve všech ročnících 1. stupně. Sledované hodiny měly zvolené cíle přiměřené úrovni žáků. Koordinace mezi ročníky a návaznost učiva byla zajištěna. Příprava všech vyučujících byla pečlivá, rozdílly se však projevíly v kvalitě provedení hodin. Ve dvou případech měla negativní dopad na úroveň práce se žáky jejich chybějící odborná kvalifikace. Individuální vzdělávací potřeby žáků byly naplňovány v polovině hodin.

Materiální podpora výuky měla standardní úroveň. Učebny žákům poskytovaly podnětné pracovní prostředí. Při sledované výuce byly využívány především učebnice, pracovní sešity, pracovní listy připravené učiteli a tabule. Didaktická technika nebyla využita.

Sledované hodiny byly účelně členěny. Převažoval frontální způsob vedení a jednostranné učební činnosti. Nové učivo navazovalo na dosavadní znalosti žáků. Opakování a upevňování probírané látky byl věnován dostatek času. Pochopení učiva bylo následně ověřováno v řadě cvičení. Procvičování (ústní i písemné) bylo společné s okamžitou zpětnou vazbou. Kvalitu části sledované výuky negativně ovlivňovalo kolektivní řešení úloh, bez individuálního přístupu k pomalejším nebo nadanějším žákům. Naopak herní a tvořivé činnosti aplikované v I. A a V. B pozitivně ovlivnily jejich aktivitu. Pozornost žáků byla ke konci většiny hodin snížena. Učitelé nevěnovali dostatečnou pozornost relaxačním cvičením.

Promyšlené vstupní motivace bylo využito ve dvou hodinách. Ve všech hodinách byli žáci průběžně povzbuzováni a chváleni, případně motivováni párovými soutěžemi. Ve většině z nich jevíli zájem o výuku, patrné to bylo při zařazování praktických úloh. Oboustranné vztahy mezi učiteli a žáky byly vstřícné a otevřené. Žáci měli prostor pro vyjádření vlastního názoru, ale při vzájemné diskuzi nebyl cíleně podporován rozvoj jejich komunikativních dovedností.

Hodnocení probíhalo průběžně slovním způsobem, vyučující preferují pochvalu a povzbuzení před negativním hodnocením výkonu žáků. Respektování individuálních dispozic žáků, stejně jako využití vzájemného hodnocení a sebehodnocení, bylo patrné ve dvou hodinách. Klasifikace odpovídala aktuálním znalostem a dovednostem žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na 1. stupni měly dobrou úroveň.

Hudební, výtvarná a tělesná výchova na 1. stupni

Předměty byly sledovány v osmi hodinách u šesti učitelek. U dvou z nich (bez odborné kvalifikace) se mírně negativně projevila jejich menší zkušenost při odborné správnosti výuky, organizaci a užitých metodách práce.

Bezprostřední příprava na vyučování byla zpravidla promyšlená. Všechny učitelky mají zpracovány časově-tematické plány velmi dobré úrovně. Jejich výrazným pozitivem je aktuálnost, časté využívání mezipředmětových vztahů, ekologické výchovy a regionálních prvků.

Výtvarná a hudební výchova byla realizována v kmenových třídách, které svým vybavením a uspořádáním splňovaly podmínky podnětného vyučování.

Struktura a průběh sledovaných hodin odpovídaly potřebám a možnostem žáků a respektovaly didaktické zásady. Učitelky motivovaly žáky ukázkami zdařilých žakovských prací, uměleckými díly, poslechem, předvedením cviku. Realizovaly množství připravených činností většinou s žádoucí efektivitou a funkční zpětnou vazbou. Žáci v nich dostávali prostor pro uplatnění zvládnutých dovedností, představ a znalostí. Cíleně byla rozvíjena jejich tvořivost a fantazie, dostávali možnost naučit se a ztvárnit nové. Audiotechnika a doprovodné rytmické nástroje byly využity při procvičování písní, pohybových a poslechových činnostech. Relaxace nebyla opomíjena, žáci se v hodinách věnovali poslechovým činnostem, rytmizaci, hudebně-pohybovým hrám. Před vokálním projevem absolvovali dostatečně dlouhá a metodicky správná průpravná uvolňovací, dechová, intonační a modulační cvičení spolu s procvičováním výslovnosti. V hodinách výtvarné výchovy dbaly učitelky na přiměřené uplatňování teoretických poznatků při konkrétních výtvarných činnostech, zařazovaly nápadité techniky. Ve dvou případech došlo k méně efektivnímu využití vyučovacího času, tím že nebyly nabídnuty další aktivní činnosti. V jednom případě učitelka k žákům nepřístupovala diferencovaně, opomenula rozdílnou úroveň jejich pohybových schopností. Organizace všech ostatních hodin vedla k efektivitě, byl vždy kladen důraz na bezpečnost.

Učitelky zařazovaly úvodní i průběžnou motivaci, žáci byli povzbuzováni pochvalou. Méně zdařilé aktivity byly hodnoceny taktně a s ohledem k individuálním dispozicím, což děti motivovalo pro další práci a ochotu spolupracovat. V závěru hodin učitelky hodnotily výsledky žáků vzhledem k jejich možnostem, ojediněle pouze obecně. Učily žáky sebereflexi. Klasifikace předmětů v žakovských knížkách byla přiměřená, ne vždy učitelky zaznamenávají konkrétní dovednost a znalost (ale pouze téma práce, popř. název nářadí aj.), za kterou je žák hodnocen.

Ve sledované výuce převládalo velmi příznivé pracovní klima založené na vzájemné důvěře, trpělivosti a vstřícnosti. V hodinách nechyběl humor. Žáci jsou vedeni přirozeným způsobem k zájmu o estetické vnímání a ztvárnění světa. Spolupráce učitelek se žáky, jejich interakce a komunikace se významně podílí na kultivaci vzájemných vztahů mezi žáky a kladně formují jejich osobnost.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební, výtvarné a tělesné výchově na 1. stupni měly velmi dobrou úroveň.

Matematika na 2. stupni

Výuka byla v souladu s cíli základního vzdělávání. Stanovené výukové cíle obvykle odpovídaly průměru jednotlivých tříd. Pro nadané a žáky se speciálními potřebami nebyly nastaveny přiměřeně. Učivo bylo probíráno kontinuálně.

Dostatečné množství pomůcek a matematických reálií žáci pravidelně využívali při své práci, jejich podnětnost zvyšovala aktivitu. V hodinách byla ve čtyřech případech účelně zařazena

didaktická technika. Žáci běžně používali pracovní sešity a učebnice v ucelené řadě, sbírky úloh a kalkulátory, s výpočetní technikou nepracovali.

Učitelky se snaží naplňovat stanovené cíle hodin. V ústním i písemném projevu dodržují, přiměřeně věku žáků, matematickou terminologii. Odborný rozsah učiva odpovídal schopnostem žáků. Převládala frontální výuka s převažující činností učitele. Polovina hodin byla monotónní, časově zdlouhavá a pro žáky méně podnětná. I přesto žáci využili možnosti vyjádřit svůj vlastní názor a klást otázky. Náročnost řešených příkladů při procvičování, s ohledem na úroveň znalostí žáků, nebyla zpravidla stanovena vhodně. Opakování postrádalo diferenciaci úloh co do kvality i kvantity. Jen část hodin v nižších ročnících byla dobře členěna. Žáci při nich měli možnost aktivně se zapojit do výuky, používat vlastní postupy řešení a pracovat s chybou. Při samostatné práci byly respektovány jejich individuální schopnosti a diferencované pracovní tempo. Nedostatkem části hodin byla skutečnost, že vyučující všechny příklady řešila sama, žáci je pouze opisovali z tabule. V třetině hodin byly nové informace předávány jako hotová fakta, nedařilo se při nich podnítit žáky k aktivní činnosti.

Někde motivace prolínala celým průběhem hodin, jinde se omezila na pouhé seznámení s probíraným tématem. V polovině hodin žáci své teoretické znalosti a dovednosti aplikovali na aktuální otázky (grafy teplot, průměrná mzda, zaměstnanost atd.). Naopak v třetině hodin nebylo vůbec poukázáno na praktické uplatnění probíraného učiva. V závěru byl ojediněle vytvořen prostor pro utřídění poznatků, shrnutí učiva a zpětnou vazbu.

Kvalita vzájemných vztahů mezi učiteli a žáky byla velmi rozdílná, od pozitivní a přátelské až po konfliktní. V části hodin měli žáci možnost argumentace a přiměřené diskuze. Naopak rychlé pracovní tempo a dominance jedné vyučující neumožňovaly osobnostní a sociální rozvoj žáků. Ti potom nedodržovali stanovená pravidla komunikace.

Byly využívány různé způsoby hodnocení jako ústní zkoušení, průběžné hodnocení za splněný úkol, slovní hodnocení a ocenění pokroku. Klasifikace zkoušených žáků byla formativní. Vhodné sebehodnocení žáků zcela chybělo.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice na 2. stupni měly dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině přírodovědných předmětů přírodopis a chemie

Hospitace proběhly ve dvanácti vyučovacích hodinách ve všech ročnících u obou vyučujících. Učitelky byly informovány o žácích se SVP a individuální práce s nimi byla ve většině sledovaných hodin účinná. Vlastní příprava vyučujících byla kvalitní, projevila se v dobré návaznosti na předcházející témata, vhodně stanovenými cíli výuky, korespondovala se zásadami vzdělání.

V pracovní chemie probíhá z části výuka přírodopisu. V polo odborné učebně přírodopisu je k dispozici obrazový a vhodný pomocný materiál (trvalé preparáty živočichů aj.). Didaktická technika byla ve sledovaných předmětech efektivně oběma vyučujícími použita (zpětný projektor, videopřehrávač). V dostatečné míře byla zařazena práce s učebnicemi, učebními pomůckami i přírodninami (nástěnné obrazy, stavebnice-modely uhlovodíků, model skeletu člověka aj.). Výuka chemie probíhala s účelně zařazeným demonstračním chemickým pokusem.

Učitelky upřednostňovaly frontální a stereotypní styl práce. Při realizování stanovených cílů vystupovaly převážně jako dominantní organizátoři výuky a jako hlavní zdroje informací. V některých hodinách měli žáci možnost doplnění poznatků z vhodně zařazených videoukázek a z odborné literatury. Aktivita žáků byla rozdílná v závislosti na věku (žáci 6. ročníku byli čínorodější). Vyučování sledovaných předmětů bylo vedeno věcně a odborně správně.

Vstupní motivace byla navozena sdělením cíle. Výjimečně patřila k motivačním činitelům průběžná pochvala a pozitivní hodnocení aktivity a znalostí žáků.

Většinou nebyla uplatňována vnitřní diferenciací a individuální přístup. Přirozenou relaxací byly změny pracovních činností a další řízený pohyb po třídě. Ojedinele učitelky zadávaly problémové a tvořivé úkoly. Vhodně začleňovaly do výuky mezipředmětové vztahy. Aktualizace učiva byla doplněna vlastními prožitky žáků. Hodiny splňovaly základní požadavky na psychohygienu výuky. Efektivní skupinová práce neproběhla v žádné sledované hodině.

Výuka probíhala převážně v klidné pracovní atmosféře, žáci většinou respektovali daná pravidla chování. Možnost vyjadřování vlastního názoru, argumentace a diskuse nebyly využity. Žáci měli málo příležitostí získat ocenění a hodnocení. Rozvoji komunikativních dovedností byl dán malý prostor. V mluveném projevu byla patrná malá slovní zásoba.

Ve většině zhlédnutých hodin nechyběl funkční shrnující závěr. Vzájemného hodnocení a sebehodnocení žáků nebylo využito.

Průběh a výsledky vzdělávání ve skupině přírodovědných předmětů přírodopis a chemie měly dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Vedení školy vytvořilo a stále systematicky zdokonaluje vlastní zjišťování a hodnocení výsledků vzdělávání. Mezi vnitřní evaluační nástroje patří testování a srovnávání v českém jazyce a matematice. Testy jsou zadávány na konci 5. a 9. ročníku. Výsledky jsou dlouhodobě sledovány a analyzovány. Škola podle nich uskutečňuje nápravná opatření. Kritériem úspěšnosti práce školy jsou příznivé výsledky přijímacího řízení do víceletého gymnázia a středních škol. Pravidelně vedení zpracovává přehledy a vývoj prospěchu a chování tříd ve všech ročnících, zjišťuje příčiny negativních i pozitivních výsledků. Škola byla poprvé v letošním školním roce zařazena do celorepublikového srovnání komerčních testů v 5. a 9. ročnících. Výsledky vnějšího testování žáků řadí školu, ve vztahu k srovnatelným školám, v matematice a obecných studijních předpokladech spíše ke školám průměrným, v českém jazyce k mírně nadprůměrným. Poznatky z vnějších a vnitřních evaluačních zjišťování přispívají k pružnému reagování vedení školy na aktuální i dlouhodobé problémy ve výchovně-vzdělávacím procesu.

O míře úspěšnosti žáků svědčí v období od zjišťování v roce 2000 až dosud opakovaná účast i přední umístění žáků školy v okresních olympiádách: německého jazyka, biologie, matematiky, zeměpisu, včetně postupů do regionálních kol.

Celkové hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání sledovaných předmětů bylo průměrné.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- K tradicím školy patří pořádání vánočních a velikonočních prodejních výstav pro veřejnost v prostorách městského úřadu, prázdninového keramicko-turistického pobytu v Krkonoších, účast v mezinárodním hnutí Na vlastníh nohou aj.
- Příkladným projevem humanity dvou žáků loňského 9. ročníku bylo iniciování veřejné sbírky na podporu finančně náročné operace mladšího spolužáka v Kanadě.
- U příležitosti oslav (10. výročí otevření 2. stupně ZŠ a 20. výročí otevření 1. stupně) uspořádala škola akademii a zdařilou výstavu žakovských prací.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení* čj. 19 443/01-21 ze dne 3. července 2001
2. *Zřizovací listina-Základní škola Kouřim, okres Kolín* ze dne 6. června 2001
3. Rozvrh hodin na školní rok 2004/2005 ke dni inspekce (ředitelka školy)
4. *Řád školy-ZŠ Kouřim, okres Kolín* (1. září 2004, ředitelka školy)
5. *Rozpis vyučovacích hodin ZŠ Kouřim 1. stupeň* (24. leden 2005, ředitelka školy)
6. *Rozpis vyučovacích hodin ZŠ Kouřim 1. stupeň* (2. září 2002, ředitelka školy)
7. Žádost o udělení výjimky-krácení přestávek (7. září 1998, ředitelka školy)
8. Úprava délky přestávek ze dne 16. září 1998 vydané Školským úřadem Kolín (ředitel ŠÚ)
9. *Organizační řád* (3. září 2001, ředitelka školy)
10. Třídní knihy všech tříd platné pro školní rok 2003/2004 a 2004/2005
11. Třídní výkazy a katalogové listy žáků všech tříd platné ve školním roce 2003/2004 a 2004/2005
12. Plán kontroly a řízení na školní rok 2004/2005 (bez data, ředitelka školy)
13. *Plán dalšího vzdělávání pracovníků školy na školní rok 2004/2005* (bez data, ředitelka školy)
14. *Základní koncepce školy 2002 – 2005* (bez data, ředitelka školy)
15. Zápisy předmětových komisí sledovaných předmětů na školní rok 2004/2005
16. Časově-tematické plány učiva sledovaných předmětů na školní rok 2004/2005
17. *Individuální vzdělávací programy žáků na školní rok 2004/2005*
18. *Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2003/2004* (1. září 2004, ředitelka školy)
19. *Minimální preventivní plán 2004-2005* (metodik prevence)
20. Zápisy z jednání pedagogické rady za školní rok 2003/2004 a 2004/2005 ke dni inspekce
21. *Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01* podle stavu k 30. září 2004 (ředitelka školy)
22. Kniha úrazů
23. Řády odborných pracoven
24. Žákovské knížky

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání umožňující realizaci zvoleného vzdělávacího programu byly celkově hodnoceny jako velmi dobré. Stabilizovaný pedagogický sbor je tvořen převážně kvalifikovanými učiteli. Vedení školy vytváří příznivé pracovní podmínky pro všechny zaměstnance. Pedagogické řízení je systematické, vytváří předpoklady pro další profesní růst pedagogického sboru, včetně jeho průběžné obměny. Rezervy byly zaznamenány v oblasti kontrolního systému vedení pedagogických pracovníků. Materiálně-technické podmínky vzdělávání poskytují dostatečnou podporu sledovaným předmětům. Vyučující mají k dispozici přiměřené množství učebních pomůcek, učebnic

a didaktické techniky. Ve zhlédnutých hodinách jich efektivně využívali. Materiálně-technické podmínky vzdělávání jsou velmi dobré.

Učební plán a osnovy sledovaných předmětů zvoleného vzdělávacího programu jsou plněny. Úroveň vzdělávání v hospitovaných hodinách byla celkově dobrá. Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni v českém jazyce, hudební, výtvarné a tělesné výchově byly hodnoceny jako velmi dobré, v matematice průměrné. Na 2. stupni bylo hodnocení matematiky a skupiny přírodovědných předmětů průměrné. Převažují tradiční metody a formy výuky s malou mírou diferenciacce učiva. Rezervy jsou v uplatňování moderních metod vyučování, v provádění sebehodnocení a vzájemného hodnocení žáků. Výuka byla vedena odborně a věcně správně. Názorům žáků a hodnocení jejich práce nebyla věnována dostatečná pozornost.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání mělo dobrou úroveň.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobry (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	RNDr. Antonín Smrž	A. Smrž v.r.
Členka týmu	PaedDr. Jarmila Tóthová	J. Tóthová v.r.
Člen týmu	Václav Zemek	V. Zemek v.r.

V Benešově dne 26. ledna 2005

Razítko

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: v Kouřimi 1. března 2005.

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Helena Tintěrová	H. Tintěrová v.r.

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školského zákona) může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. ČŠI Benešov, Černoletská 1997, 256 15 Benešov. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel-MÚ Kouřim-Z. Čiháková	2005-03-16	1070A/05-5161
Školská rada-Z. Čiháková	2005-03-16	1070B/05-5161

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.